

Sygn. akt III U 173/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 lutego 2019r. w Suwałkach

sprawy **H. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie wysokości kapitału początkowego i o wysokość świadczenia

w związku z odwołaniem H. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 5 grudnia 2018 r. znak (...)i (...)

zmienia zaskarżone decyzje i do obliczenia wartości kapitału początkowego i wysokości emerytury H. S. przyjmuje okresy składkowe: od 24 października 1988r. do 30 marca 1990r. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...)i od 1 maja 1990r. do 31 grudnia 1990r. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy agencyjnej z (...).

Sygn. akt III U 173/19

UZASADNIENIE

Decyzjami z 5.12.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz.1270 ze zm.) odmówił H. S. ponownego ustalenia kapitału początkowego oraz prawa do przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu tych decyzji wskazał, że wnioskowane okresy zatrudnienia od 20.10.1988 r. do 30.03.1990 r. oraz od 1.05.1990 r. do 31.12.1990 r. nie zostały wystarczająco udowodnione, gdyż z przedłożonych dokumentów nie wynika, że z tytułu umowy agencyjnej wnioskodawczyni podlegała ubezpieczeniu społecznemu.

W odwołaniu od tych decyzji H. S. domagała się ich zmiany i uwzględnienia jako składkowego okresu zatrudnienia od 24 października 1988 r. do 30 marca 1990 r. na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...)i od 1 maja 1990 r. do 31 grudnia 1990 r. na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

H. S. urodziła się (...). Decyzją z 23.02.2015 r. przyznano wnioskodawczyni emeryturę, poczynając od (...)r., to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego, na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz.1440 ze zm.). Emerytura była przeliczana decyzjami z 2.07.2015 r. i 27.01.2016 r.

Następnie – 28.11.2018 r. H. S. złożyła wniosek o ponowne obliczenie świadczenia, dołączając szereg dokumentów, głównie dowodów wpłaty należności. Zaskarżonymi decyzjami z 5.12.2018 r. organ rentowy odmówił prawa do ponownego ustalenia kapitału początkowego i przeliczenia emerytury na podstawie art.114 ust.1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego wnioskodawczyni oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wybranych z 20 lat ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 63,67 %. Uwzględniono okresy składkowe łącznie 21 lat 2 miesiące i 10 dni oraz nieskładkowe 6 miesięcy i 3 dni (decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z 29.06.2015 r.).

Odmawiając zaskarżoną decyzją ponownego ustalenia kapitału początkowego, organ rentowy nie uwzględnił wnioskowanego okresu zatrudnienia od 24 października 1988 r. do 30 marca 1990 r. na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...) i od 1 maja 1990 r. do 31 grudnia 1990 r. na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...) W ocenie organu rentowego, z przedłożonych dokumentów nie wynika, że w tym okresie H. S. podlegała ubezpieczeniom społecznym.

Na okoliczność pierwszego spornego okresu zatrudnienia od 24 października 1988 r. do 30 marca 1990 r. na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...)wnioskodawczyni przedstawiła:

1. Legitymację ubezpieczeniową z wpisami:

- z 16.01.1990 r. - poświadczenie miejsca zamieszkania - pieczętka (...)A. S.;

- z 2.01.1989 r. – poświadczenie o opłaceniu składek – pieczętka (...);

- z listopada 1988 r. i października 1989 r. poświadczającymi niezdolność do pracy i pobyt w szpitalu.

2. Aneks z 7.10.1989 r. do umowy o prowadzenie na warunkach agencyjnych punktu sprzedaży detalicznej artykułów przemysłowych zawartej 20.10.1988 r. pomiędzy (...)a H. S., ustalający nową podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne oraz wysokość obrotu minimalnego. Aneks opatrzony jest pieczęcią nagłówkową zleceniodawcy oraz pieczęciami imiennymi i podpisami Głównej Księgowej i Dyrektora Oddziału. W pkt. 1 tego aneksu wskazano, że z dniem 1.07.1989 r. ustala się nową podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, która nie może być niższa od 110.500 zł. na osobę w stosunku miesięcznym oraz wysokość minimalnego obrotu (k. 13 akt rentowych).

3. Dowody wpłaty należności do Urzędu Skarbowego w S. z tytułu podatku obrotowo-dochodowego z listopada 1988 r. oraz stycznia, sierpnia i listopada 1989 r., stycznia, lutego i marca 1990 r.

4. Dowody wpłaty należności do (...). z marca, maja i sierpnia 1989 r. oraz stycznia i lutego 1990 r. z adnotacją na odwrocie: ZUS, ZUS prac., ryczałt.

5. Kartę Rejestracyjną Sklepów i Zakładów Gastronomicznych wystawioną przez (...). dotyczącą sklepu branży przemysłowej w S. ul. (...) – data uruchomienia 24.10.1988 r., potwierdzoną datą 24.10.1988 r. przez Urząd Miejski w S..

6. Trzy dowody zakupu towarów z października 1988 r.

Na okoliczność drugiego spornego okresu zatrudnienia od 1 maja 1990 r. do 31 grudnia 1990 r. na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...)wnioskodawczyni przedstawiła:

1. Umowę na warunkach zlecenia zawartą 30.04.1990 r. pomiędzy (...) a H. S., z której wynika, że powierzono agentowi H. S. prowadzenie w imieniu i na rzecz zleceniodawcy punktu handlowego mieszczącego się w S. przy ul. (...). Poza ogólnymi warunkami prowadzenia placówki handlowej, w § 16 pkt 4 zawarty jest zapis o zobowiązaniach finansowych agenta, w tym konieczności pokrywania kosztów ubezpieczeń społecznych ZUS.
2. Legitymację ubezpieczeniową z wpisem z 30.04.1990 r. - poświadczenie miejsca zamieszkania – pieczętka (...);
3. Dowody wpłaty należności do Urzędu Skarbowego w S. z tytułu podatku od wynagrodzeń, od dochodu agenta z maja, lipca i sierpnia 1990 r.
4. Decyzję z 18.03.1991 r. Urzędu Skarbowego w S. w sprawie ustalenia podatku od wynagrodzeń H. S. za okres maj-grudzień 1990 r. wraz z uzasadnieniem, z którego wynika, że podatniczka prowadziła działalność handlową na podstawie umowy na warunkach zlecenia podpisanej z (...) (wskazano przychód i należny podatek).
5. Pismo (...)z 20.07.2010 r. wskazujące na szcztkowe dokumenty potwierdzające zawarcie umowy i opłacanie należności.

Sąd pozyskał akta osobowe za ten okres, które zawierają odpis umowy i inne dokumenty, potwierdzające zawarcie i prowadzenie działalności handlowej na zasadach zlecenia pod „agencją (...) Oddział G. (koperta k.34 akt).

Osoba współpracującą z H. S. był mąż - J. S.. Jest on wskazany w umowie, jako osoba do zastępowania wnioskodawczyni w sklepie podczas jej nieobecności. Z jego zeznań wynika, że faktycznie wspólnie prowadzili działalność handlową i dzielili się obowiązkami. Działalność handlową prowadzili przez cały czas, aż do chwili obecnej, w tym samym punkcie. Nie było przerw w jej prowadzeniu, zmieniała się tylko jej formalna strona ze względu na zmianę przepisów i wybór najkorzystniejszej formy działalności. Nie było też sytuacji, by kiedykolwiek nie opłacano składek na ubezpieczenia społeczne, czy też, by następował zwrot składek z uwagi na zbyt mały dochód osiągany z tytułu prowadzenia działalności. W spornym okresie prowadzona działalność była dochodowa (zeznania k.41).

Ocena zaoferowanych przez wnioskodawczynię dowodów upoważnia do uznania za udowodniony okres jej pracy od 24 października 1988 r. do 30 marca 1990 r. na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...)i od 1 maja 1990 r. do 31 grudnia 1990 r. na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...) i opłacania z tego tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art.114 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2018 r. poz.1270 ze zm.),

w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Nowymi dowodami przedstawionymi przez wnioskodawczynię są szcztkowe dokumenty dotyczące prowadzenia działalności handlowej w ramach zawartych umów od 24 października 1988 r. do 30 marca 1990 r. na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...)i od 1 maja 1990 r. do 31 grudnia 1990 r. na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...).

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 13 ppkt a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2018 r. poz.1270 ze zm.) za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem

15.11.1991 r. okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne tj. okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego wykonywanej na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz współpracy przy wykonywaniu takiej umowy objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego i okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,

W spornym w niniejszej sprawie okresie obowiązywały przepisy ustawy z dnia 19.12.1975 r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (t.j. Dz. U. z 1983 r. Nr 31, poz. 146 ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31.12.1975 r. w sprawie wykonania ustawy o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz.U. Nr 46, poz. 250 ze zmianą Dz.U. z 1982 r., poz. 102).

Zgodnie z art. 1 ust. 1 powołanej ustawy obowiązkowe ubezpieczenie społeczne określone ustawą obejmuje osoby wykonujące stale i odpłatnie pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, zawartej z jednostkami gospodarki uspołecznionej. Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy jeżeli po upływie roku kalendarzowego okaże się, że w ciągu tego roku przeciętny miesięczny dochód z wykonywania umowy nie osiągnął połowy najniższego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej, składki opłacone za ten rok podlegają zwrotowi, a tego roku nie wlicza się do okresu ubezpieczenia wymaganego do uzyskania świadczeń na podstawie ustawy. Kwotę składek podlegającą zwrotowi pomniejsza się o kwotę pobranych w ciągu tego roku zasiłków przewidzianych w art. 6 ust. 1 pkt 2 i 3.

Istotne są w tym zakresie zeznania świadka J. S.. Potwierdził on, iż nie zdarzyło się, aby doszło do zwrotu składek na ubezpieczenie społeczne z uwagi na to, że przeciętny miesięczny dochód nie osiągnął połowy najniższego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej. Wprawdzie jest on zainteresowany wynikiem sprawy, ale jego zeznania znajdują potwierdzenie w przedłożonych dokumentach. Wnioskodawczyni była osobą ubezpieczoną, o czym świadczy wystawienie legitymacji ubezpieczeniowej i regularne potwierdzanie w spornym okresie uprawnień wynikających z ubezpieczenia społecznego oraz korzystanie z tych uprawnień. Wiarygodne są również dowody na opłacanie składek, co wynika z adnotacji na dowodach wpłaty. Istotne znaczenie ma też aneks do umowy, którym podwyższano wysokość należności z tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym i odwoływano się do ogólnie obowiązujących przepisów.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym (m. in. wyrok SN z 2.02.1996 r. w sprawie II URN 3/95) fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury mogą być wykazywane przed Sądem wszelkimi środkami dowodowymi, z tym, że zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych i takie zostały przedstawione w niniejszej sprawie.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.